

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	40506
Nom	Aprenentatge i ensenyament de l'educació física
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	16.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	14 - Aprenentatge i ensenyament de l'educació física	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DIAZ BARAHONA, JOSE	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

La matèria “**APRENTATGE I ENSENYAMENT DE L'EDUCACIÓ FÍSICA**” té com **finalitat** dotar al/l'estudianta/a de experiències, habilitats procedimentals, coneixements i recursos pedagògics que, en un futur, li permetin **DISSENYAR, APLICAR I AVALUAR** de forma autònoma l'ensenyament de l'Educació física en Secundària.

L'assignatura ofereix una visió àmplia i no dogmàtica de l'ensenyament de l'educació física buscant fomentar la capacitat crítica i reflexiva de l'alumnat i estimular la seva implicació en el procés d'aprenentatge.

D'altra banda, **pretén** també fomentar l'adquisició de capacitats que permetin reflexionar sobre el sentit i els efectes de la docència en educació física així com una consciència crítica que els dugui a assumir actituds i valors adequats amb referència a la gestió professional: la importància de la formació permanent, la innovació, el treball cooperatiu, o l'activisme pedagògic.

Els **principis de procediment** que guien l'assignatura són: fomentar l'actitud crítica i cooperativa, educar de forma democràtica, promoure la participació activa dels estudiants, potenciar la seva autonomia i independència intel·lectual i procurar la major aplicabilitat dels aprenentatges

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquesta matèria no requereix de coneixements previs. No obstant això, sí resulten d'especial importància, les creences prèvies dels estudiants sobre què significa aprendre i ensenyar, atès que la futura funció professional va a tenir aquesta comesa.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per ell mateix amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on siga situat.

- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o l'àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge. Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Adquirir criteris de selecció i d'elaboració de materials educatius.
- Fomentar un clima que facilite l'aprenentatge i pose en valor les aportacions de l'alumnat de l'etapa o à r e a c o r r e s p o n e n t .
- Integrar la formació en comunicació audiovisual i multimèdia en els processos d'ensenyament i a p r e n e n t a t g e .
- Conèixer estratègies i tècniques d'avaluació i entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d ' e s t í m u l a l ' e s f o r ç .
- Saber comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- Conèixer els desenvolupaments teoricopràctics dels processos d'ensenyament i aprenentatge de l ' e d u c a c i ó f í s i c a
- Conèixer el currículum de l'educació física, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge corresponents. Saber convertir els continguts del currículum en eines -programes d'activitats i de treball- al servei dels objectius educatius i formatius de la matèria. Identificar els problemes d'aprenentatge bàsics i comuns de l'educació física i idear e s t r a t è g i e s p e r s u p e r a r - l o s .
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'educació física.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge de l'educació física. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- 1.- Conèixer què és la Didàctica de l'educació física i el seu propòsit.
- 2.- Identificar les principals característiques de les teories de l'aprenentatge i la seva relació amb els models d'ensenyament en l'àmbit de l'educació física.
- 3.- Diferenciar i aplicar els diferents mètodes i estratègies per a l'ensenyament de l'educació física.
- 4.- Conèixer i aplicar diferents estratègies per a la gestió de les classes d'educació física.

- 5.- Diferenciar diferents models de disciplina, identifica els principals problemes de disciplina en les classes d'educació i saber aplicar les diferents estratègies per al seu afrontament i resolució.
- 6.- Avaluar l'aprenentatge de l'alumne/a, l'ensenyament del professor/a i els materials curriculars.
- 7.- Utilitzar estratègies didàctiques inclusives per a atendre la diversitat d'estudiantes.
- 8.- Conèixer i analitzar críticament el currículum oficial d'educació física per a l'educació secundària obligatòria i batxillerat.
- 9.- Realitzar programacions a llarg, (etapa, cicle, anual) mig (unitat didàctica) i curt termini (sessió).
- 10.- Analitzar de forma crítica la pràctica docent.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El disseny curricular i l'Educació Física

- 1.a) Introducció al disseny curricular.
- 1.b) Els processos de reforma educativa en Educació Física.
- 1.c) L'Educació Física en el marc curricular actual. Funcions de l'Educació Física escolar.
- 1.d) Les teories del currículum en Educació Física.

2. Didàctica de l'Educació Física.

- 2.a) Organització y recursos didàctics.
- 2.b) Estils d'ensenyament en Educació Física.
- 2.c) Models pedagògics emergents en Educació Física.
- 2.d) Reptes i rols del professorat de IEF en un futur.

3. Atenció a la diversitat en Educació Física

- 3.a) Educació física per a alumnat amb NEE.
- 3.b) Adequacions i adaptacions per al tractament de diferents discapacitats.
- 3.c) Possibilitats comunicatives, motores, motivacionals, sensibles i emocionals per a alumnat amb NEE.
- 3.d) Estratègies inclusives a l'Educació Física.
- 3.e) La importància de l'Educació Física per a l'educació integral i l'assoliment d'una educació inclusiva.

4. L'avaluació en Educació Física

- 4.a) Tipus d'avaluació
- 4.b) Estratègies d'avaluació. L'avaluació formativa i compartida.
- 4.c) Procediments i instruments d'avaluació
- 4.d) Agents avaluadors

5. Utilització de TIC en l'Educació Física

- 5.a) Fonaments i principis d'acció per a la integració eficaç de les TIC en EF
- 5.b) Aprenentatge amb dispositius mòbils en EF
- 5.c) Pedagogies emergents recolzades en TIC: Gamificació i Flipped classroom
- 5.e) Disseny i aplicació sistema de resposta immediata a l'aula per avaluar l'EF

6. Tractament didàctic en els diferents blocs de continguts

- 6.a) Condició física i salut.El
- 6.b) Jocs i esports.
- 6.c) Activitats adaptades al medi.
- 6.d) Expressió corporal i comunicació.
- 6.e) Elements transversals de l'assignatura.

7. Documents per al disseny curricular del professorat.

- 7.a) La programació didàctica.
- 7.b) Les unitats didàctiques.
- 7.c) Les fitxes de sessió i d'activitats.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	50,00	100
Classes de teoria	50,00	100
Tutories reglades	20,00	100
Treball en grup	20,00	100
Altres activitats	8,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	37,00	0
Estudi i treball autònom	150,00	0
Lectures de material complementari	18,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	420,00	

METODOLOGIA DOCENT

TIPUS D'ACTIVITAT FORMATIVA.

ACTIVITATS PRESENCIALS.

* Classes teòric-pràctiques.

Classes presencials teòric-pràctiques per a treballar els continguts, es realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.

* Treball en grup.

La seva finalitat és promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual.

La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet en l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

* Tutories.

Les tutories individuals i col·lectives serveixen com mig per a coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup i per a avaluar els progressos individuals, les activitats o la metodologia docent.

* Avaluació.

Proves orals i escrites per a la valoració dels continguts teòric-pràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.

ACTIVITATS NO PRESENCIALS.

* Estudi i treball autònom.

Es va a potenciar l'autonomia intel·lectual de l'estudiant i la seva iniciativa acadèmica.

En aquest sentit haurà d'organitzar i gestionar: el seu estudi, la realització de tasques i treballs individuals i altres de naturalesa cooperativa, i les proves orals i escrites que es puguin realitzar per a l'avaluació de l'adquisició dels aprenentatges individuals.

AVALUACIÓ

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programin en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte. En aquest sentit, l'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i se centrarà a analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu, sempre i quan s'acomplisca amb el criteri d'assistència a classe.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant:

- Treball en grup (50% de la nota final): elaboració i exposició d'una programació Didàctica i posada en pràctica d'una sessió
- Treball individual (30% de la nota final): participació en activitats presencials i no presencials.
- Prova escrita (20% de la nota final): sobre continguts teòric-pràctics de la matèria.

Per a aquelles persones que no acomplisquen amb els criteris d'assistència a classe es preveu:

- Treball en grup (50% de la nota final): elaboració i exposició d'una Programació Didàctica.
- Prova escrita (50% de la nota final): sobre continguts teòric-pràctics de la matèria.

Plagi de treballs o còpia d'exàmens.

En cas de plagi en treballs individuals, col·lectius o còpia en exàmens, s'aplicarà la normativa de la Universitat de València (Article 13, reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València) i / o qualsevol altra al·lusiva al frau acadèmic o conductes no ètiques.

L'alumnat és el propietari intel·lectual de tots els seus treballs i per reproduir-los, el professorat haurà de comptar amb el consentiment informat de l'alumnat

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referència b1: Blázquez, D. y Sebastiani, E. (2009). Enseñar por competencias en Educación Física. INDE, Barcelona
- Referència b 2: Contreras Jordán, O. (1998). Didáctica de la Educación física. Barcelona, Inde.
- Referència b 3: Díaz-Barahona, J. (2018). Mejorar el aprendizaje en acción integrando Mobile Learning en la educación física. Tándem: Didáctica de la educación física, (60), 69-73
- Referència b 4: Fraile, A. (coord.) López Pastor, V. M. Ruiz Omeñaca, J. y Velásquez Callado, C. (2008). La resolución de conflictos en y a través de la educación física. Barcelona, Graó.
- Referència b 5: Hernández Álvarez, J.L. y Velázquez, R. (coords.) (2004). La evaluación en educación física. Barcelona, Graó.
- Referència b 6: López Sánchez, F. (2008). Necesidades en la infancia y en la adolescencia. Madrid, Pirámide.
- Referència b 7: Mosston, M. (1985). La enseñanza de la educación física, Buenos aires, Paidós.
- Referència b 8: Sánchez Bañuelos, F. (coord.) (2003). Didáctica de la Educación Física para Primaria. Madrid, Pearson Educación.
- Referència b 9: Siedentop, D. (1998). Aprender a enseñar la educación física, Barcelona, Inde.
- Referència b 10: Tinning, R. (1992). Educación física: La escuela y sus profesores. Valencia, Universitat de València.
- Referència b 11: Viciano, J. (2002): Planificar en Educación Física. INDE. Barcelona.
- Referència b 12: Blázquez, D. y Sebastiani, E. (2009). Enseñar por competencias en Educación Física. Inde, Barcelona.

- Referència b 14. Adams, M. (2013). Teaching that changes lives. United States of America: Berrett & Koehler Publicers.
- Referència b 15. Danion, F. y Latash, M. L. (2011). Motor Control. Theories, Experiments, and Applications. New York. Oxford University Press.
- Referència b 16. Barnett, L. M., Stodden, D., Cohen, K. E., Smith, J. J., Lubans, D. R., Lenoir, M., Morgan, P. J. (2016). Fundamental Movement Skills: An Important Focus. Journal of Teaching in Physical Education, 35(3), 219-225. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2014-0209>
- Referència b 17. Palmer, K. K., Matsuyama, A. L., Irwin, J. M., Porter, J. M., & Robinson, L. E. (2017). The effect of attentional focus cues on object control performance in elementary children. Physical Education and Sport Pedagogy, 22(6), 580-588. <https://doi.org/10.1080/17408989.2017.1294667>
- Referència b 18. Sigrist, R., Rauter, G., Riener, R., & Wolf, P. (2013). Augmented visual, auditory, haptic, and multimodal feedback in motor learning: A review. Psychonomic Bulletin & Review, 20(1), 21-53. <https://doi.org/10.3758/s13423-012-0333-8>
- Referència b 19. Chiva Bartoll, Ò., Isidori, E. y Fazio, A. (2015). Educación Física bilingüe y pedagogía crítica: una aplicación basada en el Judo. Retos: Nuevas Tendencias en Educación Física, Deportes y Recreación, (28), 110-115. Recuperado a partir de <http://repositori.uji.es/xmlui/handle/10234/160305>
- Referència b 20. Coyle, D. (2008). CLIL a pedagogical approach. En & N. H. N. Van Deusen-Scholl (Ed.), Encyclopedia of Language and Education (pp. 97-111).
- Referència b 21. Gallahue, D. L., Ozmun, J. C., & Goodway, J. D. (2012). Understanding Motor Development: Infants, Children, Adolescents, Adults (Edición: 7). New York: McGraw-Hill Education.
- Referència b 21: Escartí, A. (coord.) Pascual, C. Gutiérrez, M. (2005). Responsabilidad personal y social a través de la educación física y el deporte. Barcelona, Graó.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen tots els continguts inicialment programats a la guia docent per a les sessions teòriques. Es substitueixen les sessions pràctiques programades al bloc 6. Tractament didàctic en els diferents blocs de continguts, concretament en els blocs de jocs i esports, condició física i salut i activitats adaptades al medi natural, per activitats no presencials que permeten consolidar el resultat d'aprenentatge número 8: Conèixer i analitzar críticament el currículum oficial d'educació física per a l'educació secundària obligatòria i batxillerat.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

La guia docent preveia: 50 hores de classes de teoria, de les quals en restaven 6.50 hores de classes pràctiques de les quals en restaven 12. 20 hores de treball en grup de les quals en restaven el 6.20 hores de tutories reglades de les quals en restaven 4. 8 hores d'altres activitats, encara per completar. Reducció de les 6 hores de classes de teòriques a 3 per acurtar la durada de les classes teòriques a distància. Eixes 3 hores es dediquen a la resolució de tasques relacionades amb el contingut, amb materials pujats a l'aula

virtual. Les 12 hores de pràctiques es redueixen a 6 en les quals es plantejen activitats també treballades des de l'aula virtual. Les 6 restants es sumen a les dedicades a treball en grup. Es mantenen les hores de tutories reglades a distància a les quals es sumen les 8 hores d'altres activitats per a la resolució de dubtes en les activitats encomanades i per a preparar les proves d'avaluació.

3. Metodologia docent

Substitució de les classes presencials per activitats de videoconferència síncrona i asíncrona mitjançant la plataforma Blackboard Collaborate. Les sessions síncrones es fa el dia i la hora de la classe presencial. Pujada a l'aula virtual de tots els materials corresponents a les sessions que ens restaven per treballar. Es mantenen les tasques i pràctiques d'aula previstes i s'afegeixen algunes substitutòries d'alguns dels continguts pràctics que no es poden treballar de la mateixa manera a distància. El professorat està disponible en l'horari oficial de les classes presencials per a la resolució dels dubtes que pogueren haver. Sistema de tutories: Es manté l'atenció a tutories virtuals mitjançant la plataforma Blackboard Collaborate en l'horari de tutores presencials, donant a més disponibilitat a l'atenció per correu electrònic en altres hores diferents, durant l'horari laborable.

4. Avaluació

Es mantenen els indicadors i els criteris de qualificació publicats a la guia docent, tant per a l'itinerari d'avaluació continua, com per al d'avaluació final. Solament indicar que a l'avaluació del treball en grup, al qual li correspon el 50% de la qualificació final, s'ha cancel·lat l'exposició, pel que la nota s'obtindrà de la correcció del document escrit dissenyat i tutoritzat durant el curs. Pel que fa a la prova escrita consistirà en un qüestionari dissenyat a l'aula virtual amb preguntes d'opció de resposta múltiple, el qual es pujarà com a tasca i tindrà una durada de 30 minuts. Prova d'avaluació final (2ª convocatòria): Es manté en la data pública i es basarà en un examen, el qual tindrà dues parts. La primera consistirà en un qüestionari dissenyat a l'aula virtual amb semblants característiques al de la 1ª convocatòria. La segona part, consistirà en preguntes de caràcter teòric-pràctic que es farà mitjançant videoconferència. Els estudiants hauran d'estar connectats a la plataforma Blackboard Collaborate amb la càmera engegada i el micròfon silenciats fins que comence la seua prova. En cas que alguna persona no disposés dels mitjans tècnics per establir la connexió necessària, haurà de contactar amb el professorat una vegada es publiqui aquest annex a la guia docent.

5. Bibliografia

Es manté la bibliografia de referència proposada a la guia docent. En el cas que el professorat considere que alguns dels materials necessaris no es poden obtenir mitjançant els recursos del servei de biblioteques a distància (Dialnet, Roderic, MMedia, Trobes+), el professorat tractarà de facilitar els manuals i referències a l'aula virtual, respectant les normes d'autoria i copyright. Tanmateix, s'informa a l'alumnat de la conveniència d'instal·lar l'VPN de la UV per tenir accés a les fonts documentals i recursos de la biblioteca de l'UV.

A més, es dissenyarà materials ad hoc per part del professorat (documents, àudios, vídeos) que es consideren necessaris en un entorn de docència no presencial. En eixe sentit, cal recordar que la propietat intel·lectual d'aquest material és titularitat exclusiva del professorat que ho ha realitzat.